

עלי מרפא
שער הגליון
יין התנאי
למעשה
בני היכלא

- שיחת חברים
- רזא דגולגליא
- רבי נפתלי ז"ע
- משיבת הנפש
- ב'עזרת ה' יהיה לך בן'

התורה הזמנית:

- קורני הארובה
- קדושת הציצית
- תורה של ידידה
- ארבעה אבות נזיקין
- נתן בו ענינו
- מה החלק משיח שלך?
- הלכות נרות שבת

דרכי נועם
טעם גן עדן
כוכבי אור
עומק הפרשה
חנך לנער
שאל בני
הלכה פסוקה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

מחפש עסק מוצלח? תדבר בכל יום עם חבר בעבודת ה'!

ב"ה יום ג' יתרו ת"ב

-- כמו שכל המשא ומתן של היצר הרע הוא עם האדם כמו כן צריך האדם לעשות נגדו שיהיה כל משאו ומתנו רק בתורה והמלה ושיהיה בינו לבין קונו ושיהיה עם חבריו ועם רבו, לתן ולשא רק בעסק זה.

פי צריכין להור מאד לקיים מה שכתוב בתורה ואתם תהיו לי ממלכת כהנים, להאיר על עצמו השלש נקודות, דהיינו לדבר בינו לבין קונו להאיר הנקודה הקדושה ממה ובה, וכן לדבר עם חברו ביראת שמים כדי שיהיה זה בזה הנקודות טובות שיש בכל אחד מה שאין בחברו, וכן לדבר עם רבו וכו' לקבל הנקודה הכללית וכו'.

וצריכין לעסק בזה הרבה בכל יום ויום ושיהיה כל עסק משאו ומתנו של כל אחד ואחד רק בזה, פי חוץ מזה הכל הכל, הכל הכל, הכל נדך אין בו ממש.

ועושים לבן היטב והיא פמה וכמה באים השתופים עליכם בכל יום ויום לחזק בכל פרטי המשא ומתן שלכם. אם האמנים עושים מלאכתם כראוי, ואם כבר עבדו כפי שתינתם וכו', ועשאו מיני פרטים רבים אשר כל היום חולף בזה, וכן הוא פה ובכל המקומות בכל עסקי המשא ומתן שהוא רק חיי שעה.

ואין לא נלמד אלפים קל וחומר פמה וכמה צריכים לשא ולתן בינו לבין קונו ועם חבריו וכו', להשב וחובלות ולבקש עצות וכו' אין להוציא מקל רע ולמצוא חיי העולם, חיים נצחיים נעימות בימינו נצח אשר הבקשה והחפוש בעצמו והמשא ומתן בזה בעצמו יקר מאד אפילו אם נדמה שאין מוציאין כלל, מה שאין פן בשאר משא ומתן.. נתן מברסלב

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	ליקוטי מוהר"ן קצא	ליקוטי הלכות ח"ה	משנה בורה ח"ב	דף היומי בבא קמא	דף ליקוטי תפילות ח"ב
שבת	א	סז	קצד	ריט	ק	שטו שטז
א	ב	סז	קצה	ריט:	קא	שיו שח
ב	ג	סח	קצו	רכ	קב	שיש שב
ג	ד	סח	קצז	רכ:	קב	שא שב
ד	ה	סט	קצח	רבא	קד	שכג שכד
ה	ו	סט:	קצט	רבא:	קה	שכה שכו
ו	ז	ע	ר	רכב	קו	שכו שכח

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן תניינא סימן י"ב

איזה גלגול אתה?!

מן הראוי היה, שהפרשה הראשונה תעסוק בענייני אמונה, שבת וחג, ושאר עניינים שיש בהם בכדי להראות את היופי והחן של התורה..

מלמדת רק מה צריך להיות, ואין צריך להיראות יהודי. אלא מבררת בעדינות, היכן בדיוק אתה שרוי כעת, ויש לה מה לתת בדיוק לך ובמצב שלך. יש לתורה הוראות ועצות שיוודות לרזולוציות הכי שוליות ובלתי נחשבות, ואפילו לנקודות מאד לא נעימות בחיים. וזה

היופי והחן הנפלא של תורתנו הקדושה. שהיא איננה שייכת רק לאליטה, אלא לכל נשמה יהודית. אין לאף אחד בעלות עליה.

מה שהופך את התורה לתורת חיים!

על זה נסוב הויכוח בין משה רבינו לבין המלאכים. המלאכים טענו שהתורה שייכת לשמים, למלאכים, לבעלי מעלה מיוחדת. משה רבינו ענה לעומתם: כלום יצר הרע יש ביניכם? כלומר, התורה לא נועדה להיות למעלה, שם יכולים להסתדר גם בלעדיה. אבל יש מקומות, בעיקר למטה, ששם פשוט לא מסתדרים בלעדיה, ולכן חייבים ממש חייבים, להביא את זה לשם, כי עבורם זה לא לוקסוס אלא פיקוח נפש. והוא ניצח.

סוד הגלגולים

ואת המסר הזה התורה מעבירה מיד בפרשה שלאחר מעמד הר סיני. הפרשה הראשונה עוסקת, ובדווקא, בכל אותם פרשיות ומצבים לא נעימים ולא מכובדים, כי היא באה לברר את מצבת החיים, ולומר: יהודים יקרים, אתם אף פעם לא לבד! במצב הכי גרוע, התורה אתך. ולכן, לעולם אבל לעולם אל תרגיש רחוק מהתורה, כי אם לא זכית להתקרב אליה, היא תתקרב אליך, רק תושיט יד והיא אצלך.

על הפסוק 'ואלה המשפטים' אומר הזוהר הקדוש 'דא רזא דגולגליא'. כל יהודי עובר בחייו גלגולים רבים, וברבים מתוך אותם גלגולים הוא עלול לחשוב שהוא נפלט החוצה, ששכחו אותו, שהוא לא מעניין אף אחד. באה התורה ואומרת כבר במשפט הראשון: ואלה המשפטים, אני אתך בכל גלגול שבו תמצא את עצמך.

וזה היופי והחן הנפלא של תורתנו הקדושה. שהיא איננה שייכת רק לאליטה, אלא לכל נשמה יהודית. אין לאף אחד בעלות עליה, כי היא מזמן התקדמה הלאה, ופגשה יהודים נוספים, שזקוקים לה לא פחות מאותם בעלי מעלה, ואף יותר. והיא מחבקת אותם ואומרת להם: עזבתי את כולם, ובאתי אליכם. אנא, פתחו עבורי את הדלת, והכניסו אותי פנימה.

מה הייתם חושבים על חתן וכלה שמתיישבים יחד לשולחן למחרת השבע ברכות, והבעל מתחיל לומר: אם תשברי חפצים בבית, תצטרכי לשלם טבין ותיקלין!... אם תרביצי לי או לילדים, תקבלי עונש כראוי לך!... נשמע לכם תקין? משפטים כאלו, אינם אמורים להישמע בבית בריא, בוודאי לא ביום הראשון של הנישואין...

אבל זה בדיוק מה שקורה בפרשת השבוע; זה עתה נישאנו בשעה טובה, לפני שבוע עמדנו תחת החופה בהר סיני, ונכנסנו בברית של אהבה עם השי"ת. והנה, אנחנו מצפים לשמוע את השיעור הראשון בשלום בית, והוא מתחיל במילים 'ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם', וממשיך בגנב וגזל, רוצח ומקלל, מזיק וחובל. ריבונו של עולם, איך זה קשור לחתונה שהייתה זה עתה?!

מן הראוי היה, שהפרשה הראשונה תעסוק בענייני אמונה, שבת ושלושה רגלים, שמע ישראל ויציאת מצרים, וכיוצא בזה שאר עניינים שיש בהם בכדי להראות את היופי והחן של התורה, ושל הקשר הנפלא שנוצר זה עתה. 'ובלית ברירה' בסוף הרשימה להזכיר 'גם' את העניינים הפחות נעימים. אבל שזו תהיה הפתיחה? לא נעים.

למעלה או למטה

התורה נושאת באמתחתה שתי מתנות, שונות ואפילו הפוכות. האחת, יש בתורה את כל האמצעים כדי לקחת אדם מן השורה, ולהפוך אותו לצדיק. מי שזוכה ללמוד הרבה תורה, לקיים הרבה מצוות, ולעסוק הרבה בעבודת ה', יכול להפוך לאדם אחר לגמרי. הוא מתעלה, מתרומם, מזדכך, ונעשה אדם הרבה יותר זך ונעלה. וישנם שזכו להיות צדיקים ממש, ולהגיע לדרגות נשגבות מאד בתורה, ובשגות אלוקות.

אבל יש עוד משהו בתורה. התורה איננה רק למעלה, אלא גם למטה. בשביל לפגוש את התורה, לא צריך ללכת למקום מסוים, ובתאריך ושעה מסוימים. התורה איננה רק בבית המקדש או בבית הכנסת, ואיננה רק לצדיקים ומורמים מעם. התורה באה אלינו עד הבית, ונכנסת לתוך כל חדר ממנו, וחודרת לכל פרט ולכל מצב בחיים של כל בנאדם. יהיה מי שיהיה, איפה שיהיה, ומתי שרק יהיה.

התורה לא נועדה רק להרים אנשים למעלה, אלא גם ובעיקר לרדת למטה, ולהאיר את החיים של כל יהודי באור יקרות, תמיד ובכל פרט. ולכן, היא איננה

רבי נפתלי

רבי נפתלי ז"ל היה בערך בן כ"ב שנה כשנתקרב לרבנו ז"ל ביחד עם מוהרנ"ת ז"ל בחדש אלול שנת תקס"ב, הוא היה גר בנעמרוב בחיי רבנו ז"ל עם מוהרנ"ת ז"ל, ושניהם היו מתרועעים באהבה ואהוה ממש כשני אחים לא יתפרדו, ועל פי רוב היו נוסעים ביחד לרבנו ז"ל בהג' זמנים הקבועים היינו: ראש השנה, שבת חנכה, שבועות, ולומדים ועובדים את ה' בציונות וחדא וברעותא וקבא על פי הג' נקודות שגלה רבנו ז"ל בהתורה ל"ד שהם: א) נקדת הצדיק שתלמידיו מקבלים ממנו התעוררות לעבודת ה'. ב) נקדת החבר שתלמידיו יחד ביראת שמים "ומקבלין דין מן דין" - ששני הנקודות שלהם מתעוררים זה מזה לעבודת ה'. ג) נקדת עצמו מניה וביה שתתבודד בתפלתו ומשיח בינו לבין קונו שיפנהו להתעורר בעבודתו יתברך עין שם היטב. ותמיד היו מדברים ומשיחים ביניהם התורות והשיחות והמאמרים שזכו לשמע מרבנו ז"ל ולקיים לעבודתו ולמעשה (ובדיוע שאצל רבנו ז"ל היו הם התלמידים המבוקשים ביותר במאמרו ז"ל: "נתן נפתלי").

וזה היה בחיי רבנו ז"ל פמוכו, אבל אחר כך פלנסתלק רבנו ז"ל בחי' תשרי תקע"א ונטמן באימן, ונשארו כיתומים ואין אב אשר נפלה עטרת ראשם, התנחמו והתחזקו זה בזה בדרך רבנו ז"ל בבחינת "איש את רעהו יעזרו ויאחיו יאמר חזק". ובהרף הנה היה מוהרנ"ת ז"ל עסוק בעניני רבנו ז"ל וחלק מהם גם חברו רבי נפתלי ז"ל (מפואר בימי מוהרנ"ת חלק א'), ואחר כך בקרין היו שרפות גדולות בנעמרוב כמה פעמים, וזה היה הסבה העקרית שמוהרנ"ת ז"ל עבר לגור בברסקל עירו של רבנו ז"ל וחדש שם הבית המדרש של רבנו ז"ל, וגר שם עד יום הסתלקותו, עשרה בטבת תר"ה, למעלה מל"ג שנים. וכעת רבי נפתלי ז"ל נשאר לבד בנעמרוב מבודד גם מחברו הטוב והאהוב מוהרנ"ת ז"ל, ומה יעשה עכשיו כשחסר לו שני הנקודות של הצדיק והחבר כפ"ל, ואיך ישאר על עמו בין חולקים ומתנגדים אשר בנעמרוב, וגם השרפות הגדולות שם היו בעוכריו (וימתן שהיה לו עוד כמה סבות לזה שאינם יודעים לנו).

ובכן הם האיצי בו להחליט שאין לו מקום אחר יותר טוב לגור אלא באימן אצל ציין רבנו ז"ל, וגם חברו האמן מוהרנ"ת ז"ל היה נוסע לשם כמה וכמה פעמים בשנה, וממילא יהיה לו נחמה פורתא על הסתלקות רבנו ז"ל, וכל מה שיעבר עליו בגשמיית וברוחנית יהיה לו מקום לשפך שיחו ותפלתו, וגם יוכל לשוחח עם רעו אהבו מוהרנ"ת ז"ל כל פעם שבא לאימן והתאכסן אצלו, וכן עשה (והיה לו מנו מחד, עד בני הקלוז' על ידי מוהרנ"ת), וגר שם באימן קרוב לזבל שנים עד יום הסתלקותו "ט מנחם אב תר"כ, ומנוחת כבודו באימן. ויש עליו הרבה ספרים נפלאים וידפסו אם יצא השם בפרקים הבאים, וצדקתו ואמונתו ברבנו ז"ל רואים קצת במקבתו הנדפס בסוף ספר עלים לתרופה (שמעתי מר' לוי יצחק וימר' אלקהו חיים ועוד אנשי שלומנו):

נצור לשונך הלכות לשון הרע

יש דברים שאינם הוכחות ברורות לכן אסור לסמוך עליהם לקבל לשה"ר, אבל להיות תוכחה עושים ספק, וחייבים לחקור אם אמת הדבר כדי להוכיח את החוטא לפי דיני תוכחה שיתבאר.

אם המספר לשה"ר דיבר לפני שלשה שומעים או יותר ידוע לו שיתפרסמו דבריו ויגיעו לאדם שעליו דיבר, ואם הוא משקר בסיפורו יבא אותו אדם ויריב אותו על שמפיץ עליו שמועות שקר, ומוציא עליו שם רע, לכן נזהר המדבר לפני רבים לא לשקר, מ"מ אסור לסמוך על הוכחה זו ולקבל הלשה"ר, ומותר רק לחשוש.

אם המספר לשה"ר דיבר לפני האדם שעליו הוא מדבר והוא שמע ושתק, ולא הכחישו, אף באדם שדרכו תמיד לא לשנוק כשמדברים עליו לא אומרים ששתיקה כהודאה באשמה ואסור לקבל לשה"ר, אם הוא מתנצל ומתן התנצלותו ניכר שהלשה"ר אמת, מותר לקבל הלשה"ר (לגנות בלבד ולא לדבר עליו) (קיצור הלשה"ר, ג.)

ואם היינו אוהבים זה לזה באמת,
גם כן היה טובה לכל העולם!...

נתיב צדיק לר' נתן ב"ר יהודה, ע"ג

ספר 'משיבת נפש'

שיתחיל מחדש, כי השי"ת אוהב התחלות חדשות. (ס' כ"ה).

יא. בהכרח לעבור הרבה קטנות קודם שונכסים לקדושה, וצריך עקשנות גדולה, וכל הצדיקים עברו זאת (ס' ל"א - ל"ב).

יב. בכל תנועה קלה הוא רץ למעלה הרבה פרסאות (ס' ל"ג).

יג. יחזק עצמו בכל מיני שמחה, כי עצבות מזיק מאוד (ס' ל"ד).

יד. לסמוך על רחמיו המרובים (ס' ל"ו).

טו. האדם נבהל מהתגברות היצר, אך האמת שעיקר מעלת האדם על המלאכים הוא שיש לו יצה"ר (ס' ל"ז).

טז. ניתנה רשות ליצה"ר לבוא ולנקוש שוב ושוב, אך אם יהיה עקשן לבסוף יעזבהו (ס' ל"ח).

יז. מה שידוע שהוא רחוק, בזה בעצמו הוא קרוב להשי"ת (ס' מ').

יח. אפילו בשאל תחתית יכולים להיות קרובים אליו (ס' מ"א).

יט. אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמין שיכולים לתקן (ס' מ"ב).

כ. כאשר מתעורר הטוב, אזי מתעורר הרע כנגדו כדרך שני אנשים נלחמים (ס' מ"ג).

כא. גם אם נדמה לו שלא יהיה לו עוה"ב יעשה את שלו (ס' מ"ד).

כב. להיות תמיד בכלל המייחלים לה' (ס' מ"ז).

כג. ההתקרבות לפי שעה הוא טוב מאוד, הגם שמתרחק אח"כ (ס' מ"ח).

הספר משיבת נפש מלא בדיבורי חיזוק, ויש לשים לב לכל אחד בפני עצמו, ולדפדף במוחו כשיצטרך להם, ונביא כמה דוגמאות לכך:

א. לזכור שעיקר הנחת רוח של השי"ת הוא דייקא כאשר הרחוקים מתעוררים להתקרב אליו (ס' ב').

ב. לזכור שהשי"ת מתפאר בכל יהודי אפילו בפושעי ישראל. אך עיקר הנחת רוח של השי"ת מתעורר כאשר מלמטה מתעוררים לדעת שהוא מתפאר בו (ס' ד').

ג. הירידה היא לצורך עלייה, כאשר מתחזק האדם להיחנתם בחותם המלך להיות תקיף באמונה, להשאר תמיד בפנים. (ס' ה')

ד. כאשר היצר מתגבר מחדש, אין זה מחמת שנפל, אלא מחמת שעולה לדרגא גבוה יותר, והוא הקליפה הקודמת לפרי (ס' ו' - ט').

ה. לעניין המלחמה עצמה, ידע שעתה הוא ההזדמנות לתקן המחשבה, כאשר הוא עובר באותם המקומות שהיה מקודם (ס' ט').

ו. ההתלהבות נעלם לא מחמת שנפל, אלא מחמת שכבר הרג יצה"ר אחד, ועתה בא חדש. (ס' י"ד - י"ט).

ז. ההתרחקות הוא לטובתו בכדי שיתגבר יותר להתקרב (ס' כ').

ח. להיות בשמחה תמיד, ואם נופל, אזי יחזק עצמו בימים הקודמים. (ס' כ"ב)

ט. עיקר ההתחזקות הוא לא לפחד, כי עיקר הגבורה הוא בלב. (ס' כ"ד) וצריך לעבור על גשר צר מאוד, והעיקר שלא יפחד (ס' ל"ה).

י. אם נופל ידע שמן השמיים הוא כך, כדי

הליכות

שיחות ומנהגים

רמואה

ביתור:

רבנו אמר לענין הרופאים ורפואותיהם: "חולאת נשאת חולאת (גם אחרי טפול הרופא), ורפואותיהם היא רק כמו טלאי".

בין תלמידי רבנו היה חלוקים בהנהיגה למעשה בענין ההליכה לרופאים והשימוש ברפואותיהם, ומוהרנ"ת היה לו את שלמות האמת והאמונה בדרך רבנו לבלי להשתמש כלל וכלל בשום רפואה. ואף שהיה חולה בחלי מעים.

פעם באיזה ערב שבת אחת היה מוהרנ"ת במרחץ שבברסקל, ושם היה "שוין באד" (מרחץ זעה שפטים על ההפך עם מקל של עלים - 'בענים') ושהיה שם מוהרנ"ת והואק לו מחלו ה'ל'. וכשראה שהמרחץ מקל על חליו על כן סבב שוב עם המקל של עלים ה'ל', אולם עתה התגבר עליו הפאב, והיגיע לו. ונענה מוהרנ"ת ואמר: "בפעם הראשונה, כשילא התפנת לי לשם רפואה, על כן הועיל לי. אולם בפעם השני, כשפבר התפנת לי לשם רפואה פבר היגיע לי".

רבנו אמר: צריך להעמיד לכל ילד פאקן (אבעבועות) קדם רבע שנה. ואפילו אם דרים הרחק מן העיר, מחיבים לפע עביר זה אפילו בחורף בזמן שהקר גדול.

רבנו אמר: "רפואה וסגולה לזה שנגלה במחלת הקדחת (פיפער), שיקח לרפואה פוס יין וירתיחו, ואחר ההרתחה יכניס לתוכו עשב הנקרא 'פאליו', שהוא עשב מר מאד וישתהו ותיכר ילד מפניו הקדחת".

ורבי אפרים ב"ר נפתלי שהיה מאיזע מארץ ישראל מדי שנה על ראש השנה לאומאן, והיה נחלה בדרך הים במחלת הקדחת היה עובר בדרך העיר בסקל, ורבי נחמן קראסנינטיין היה מכין עבירו סאמענואר (מיחם) עם יין טוב והעשב ה'ל', והיה רבי אפרים שתותו ומבריא מתוך המיד:

כשדבר פעם רבנו בגנות הרופאים וקלקל רפואתם, אמר: "הקדוש ברוך הוא גדול כל כך, שאפילו על ידי רופא, יכול גם לרפואת":

רבנו אמר: "אין אנו אוהבים מהרופאים ורפואותיהם, אולם כשפבר לוקחים רופא, שילכו למחמה הגדול

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על לקוטי מוהר"ן ח"ב סי' י"ב - [יא]

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

וַיֵּשׁ בְּזֶה עוֹד הַרְבֵּה דְּבָרִים. כִּי כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ אֱלֹהִים אוֹ כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ בְּרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, אֵיזִי הַתּוֹרָה הוֹלֵכֶת לִפְנָיו, בְּבַחֲיוֹנָתוֹ (מִשְׁלֵי ו'): "בְּהַתְּחַלְּקֶךָ תִּנְחָה אֶתְךָ", כִּי יֵשׁ בְּזֶה כְּמֹה בְּחַיֹּנוֹת, כִּי כָל אֶחָד לִפְנֵי תוֹרָתוֹ. וְלִפְנֵי כָל תּוֹרָה יֵשׁ בְּחַיֹּנוֹת סְפִיקוֹת הַנִּלְכָּל, כְּגוֹן בְּחַדוּשֵׁי תּוֹרָה, כְּדָם שְׂמֹחַדֶּשֶׁת יֵשׁ כְּמֹה סְפִיקוֹת וּבְלִבּוּלִים, כְּדָם שְׂמֵבֶרֶר וּמְלַבֵּן הַדָּבָר כְּרֵאוּי. וְאֵלּוּ הַסְּפִיקוֹת הֵם בְּחַיֹּנוֹת עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע, שֶׁהוּא בְּחַיֹּנוֹת נְגַה. וְכִשְׂמֹנֵיעַ אֵל הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָהּ, זֶה בְּחַיֹּנוֹת עֵץ הַחַיִּים נְכוּי:

בשבתך בביתך ובלכתך בדרך

רבינו מדגיש שכשאדם הולך "בדרך", או "בדרכים ברוחניות", שהתורה הולכת לפניו בבחינת בהתהלך בהתהלך תנחה אותך, וכל פעם קודם שמברר ומלבן העניין כראוי יש כמה ספיקות ובלבולים, והמונח מהדברים שזה שייך לבחינת המאמר הסתום שחייבים לעבור את הספיקות והבלבולים שנמשכים משם קודם כל התגלות וחידוש, [וכמו שנתבאר במאמר הקודם].

אמנם יש בזה עניין נוסף בעניין זה של ה"דרך", שמרומז ג"כ במה שמאמר זה נאמר בדרך, כפי שמביא מוהר"ן בסוף המאמר, והוא שבאמת חלק מהדרך בעבודת ה' הוא זה עצמו שהאדם הולך "בדרך", ולא תמיד יש לו את היישוב הדעת בשלימות, אלא הרבה פעמים מתגבר עליו בלבולים וספיקות, וכל זה אינו "בדיעבד", אלא כך הוא הסדר בעבודת ה', כי כדי לזכות להתגלות כבוד ה', הן בחידושי תורה וללבן ולברר דבר כראוי, והן בדרכי עבודת ה' לזכות לאיזה עניין בשלימות כראוי, מוכרח האדם לעבור את הבלבולים האלו, שהם בחינת המאמר סתום, כי אין דרך לקבל הארה מהמאמרות המתגלים, שממם נמשכים כל הבחינות של חידושי תורה ושל כל הצלחה בעבודת ה', רק ע"י שממשיכים הארה מהמאמר סתום שהוא השורש של כל המאמרות, וזה ע"י שנמצאים במצב של ההסתרה והבלבול הזה, וע"י שממשיכים לבקש ולהשתוקק לגלות כבוד ה' [בכל פעם לפי בחינתו], וע"י זוכה לבחינת עץ החיים שהוא בחינת החידוש בתורה, או הבירור וליבון העניין כראוי, או עניין של עבודת ה' שרצה לזכות אליו.

ובדברי מוהר"ן [בהל' גביית חוב מהיתומים הלכה ג' אות ג] מבואר באריכות שזה שתי הבחינות שמוזכר בקריאת שמע, "בשבתך בביתך", ו"בלכתך בדרך" שזה שתי בחינות אלו שמוכרח האדם לעבור את שניהם, כי בשבתך בביתך הוא בחינת הקביעות בתוך הקדושה, שאדם עוסק בתורה בשבתו בביתו, ועוסק לגלות כבוד ה' בפשיטות, ובלכתך בדרך הוא מה שאדם צריך לצאת מביתו לעסוק במשא ומתן ושאר ענייני הגשמיות, שכל זה הוא המקום שיש הסתרה על כבוד ה', ואז עיקר העצה היא בקשת איה, ומדגיש שם מוהר"ן [באות ד'] שזה מרומז במה שרבינו מדגיש בסוף המאמר את עניין ה"דרכים", שזה בחינת המשא ומתן וכיוצא בזה שאדם צריך להיות לא בקביעות הקדושה.

ובאמת בזה עצמו יש כמה וכמה בחינות, כי דרך כולל הן כשהוא בדרך ממש, שאז מתרבים מאוד הטרדות והבלבולים, והן בעצם זה שאינו בביתו שהוא בחינת דרך, וכמו כן דרך מרמז על עצם הדבר שהאדם אינו קבוע במקום הקדושה וכנ"ל, וכן בכל פעם שהוא עולה מדרגא לדרגא והוא בדרך לנקודה של התגלות וחידוש שהוא צריך לזכות אליו, שבכל פעם בהכרח לעבור בחינה זו של "דרך", שכל זה נמשך מהמאמר סתום שבהכרח לעבור לפני שזוכים למאמרות המתגלים וכנ"ל.

בית כנסת של מסירות נפש

אמר אז "יש לי ביטחון שבתוך יום אחד יבנה בית מדרשנו". דבריו נשמעו תמוהים באוזני רבים וטובים, אולם הוא האמין באמונה שלמה שכך יהיה.

יהודי של מסירות נפש היה ר' משה. כיון שהבין כמה חשוב הדבר, לא התחשב בשום קושי ומניעה ונכנס בעובי הקורה בכל רמ"ח ושס"ה שלו.

הוא פנה לר' שמעון ברגמן, הממונה על הקצאת המקומות, שהיה חשוך בנים במשך תשע עשרה שנה, ואמר לו: "ר' שמעון, רוצה אתה להתברך בבן זכר? תן לי את המקום בחינם".

בהתלהבותו הדייק את ר' שמעון וזה נענה לבקשתו, ור' משה, מתוך אמונתו הגדולה, למרות שהיה רחוק משפה זו - לכבוד בית הכנסת של רבינו הק', אמר לו: "בעזר ה' יהיה לך בן".

לאחר מכן פנה לר' מרדכי בוקסבוים, יהודי בעל אמצעים, שהיו לו רק בנות, ואמר לו: "רצונך להתברך בבן זכר? תן לי מאתיים פונט לבניית בית הכנסת". ר' מרדכי השיב: "יש לי אמונת צדיקים - הא לך מאתיים!".

בלילה אחד עמלו ר' משה וחבריו, אנשי שלומנו, במלוא המהירות והזריזות, ובנו במו ידיהם בעמל רב את בית המדרש. נתקיים בהם כעובדא דאותו חסיד מהזמר למוצאי ש"ק, "שיווע בחצי הלילה... בורא עולם בקניין השלם זה הבניין".

והיה בהיות הבוקר עמד בית המדרש על תלו. עיפיים ויגעיים היו ר' משה וחבריו, בגדיהם מלאי עפר ואבק בנייה, אך מלאי סיפוק. היה זה בית הכנסת דחסידי ברסלב הראשון מחוץ לחומות העיר העתיקה.

ואמנם אלו שסייעו לבניין בית המדרש זכו להיושע. נתקיימה בהם ברכתו של ר' משה, שסמוך היה על כוחו של זקן דקדושה.

לר' שמעון נולד בן, וגם ר' מרדכי זכה להיושע. בנו הלא הוא ר' יוסף בוקסבוים, שנודע לימים כראש 'מכון ירושלים' שההדיר והוציא לאור ספרי קודש רבים. בית הכנסת נקרא 'אוהל אסתר' על שם אמו של ר' מרדכי בוקסבוים, אשר זכה לנדב את מאתיים הפונט שעל ידם נבנה בית ה'.

מיקירי קרתא ירושלים היה ר' משה אריה רוזנטל, הוא נולד בשכונת 'שערי חסד' הירושלמית, לאביו ר' חיים שלמה, ספרא דדיינא בבית דינו של הגאון רבי צבי פסח פראנק.

למרות שורשיו הליטאיים, מצעירותו היה מבקש ה' והלך לחפש את שאהבה נפשו גם בקרב החסידים. תקופה מסוימת שהה בצל קורתם של זקני חסידי קארלין, בהמשך דרכו היה קשור לחבורת 'שומרי אמונים' של הרה"ק רבי אהרן ראטה, במחיצתו הסתופף כתשעה

בכח הצדיק יוושעון.

החסיד ר' משה רוזנטל זצ"ל

חודשים ונקשר אליו מאוד. בשנת תרפ"ט נסע רבי אהרן להונגריה (ולא שב לארה"ק עד שנת ת"ש), בנסיעתו הרגיש ר' משה שהוא נותר לבדו. באחד מאותם ימים נכנס לבית הכנסת דחסידי ברסלב בעיר העתיקה ופגש באחד מהזקנים שקיבלו במאור פנים ולמד עמו ליקוטי מוהר"ן, לימוד שהצית את אשו של רבינו הק' בלבו.

למן אותו יום החל להתקרב ולהרגיש את אורו של רבינו, במכתב שכתב לרבו הרה"ק רבי אהרן, סיפר לו שמצא את מקומו בחבורת חסידי ברסלב והוא שואב במחיצתם חיזוק רב בעבודת ה'.

באותה עת עדיין לא היה למקורבי ברסלב שהתגוררו בשערי חסד בית כנסת משלהם. תקופה מסוימת התפללו בבית מדרשו של רבי אריה לוי בשכונת 'משכנות שאננים' הסמוכה, משם עברו לשיטיל צדדי בבית הכנסת 'חסידים', ומשם לבית מדרשו של רבי שלום כאסר מחכמי התימנים, עד שהבינו כי ההכרח לייסד בית חסידים משלהם.

היה זה עוד בימי האנגלים. באותה עת הממשלה אסרה לבנות בתים, אולם היה אז חוק, שמבנה שכבר נבנה ויש לו גג, אין להרסו. ר' משה רוזנטל

לחידודא

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

איזה מידה בעבודת ה', היא לא טוב' כשהיא יותר מדי?

תשובה לחידה הקודמת:

כיצד היו מננים אנ"ש - יהודי שאינו שומר תורה ומצוות רח"ל?

"אותם שאין נראין לעיניים כנשרים" שעדיין בתוך ליבם יש נקודת אמונה שאינה נפסקת לעולם.

הזוכה: נתן רצוני. בני ברק זכה בשובר זיכוי ע"ס 100 ש"ח עבור טיסה לאומן.

ליקוטי מוהר"ן

שלימות הכבוד

ובאמת כל זה הוא משלים את גילוי הכבוד שמתגלה אחר כך, וכשם שבחידושי תורה דווקא הקושיות והבלבולים, הם אלו שמביאים בסוף לבירור העניין לאמתתו, מה שלא היה מתברר בלי הקושיות והספיקות, [וכמובא בגמ' ב"מ פה ע"א שדייקא מתוך הקושיות רווחא שמעתתא]. וכך הוא גם בעבודת ה', שעיקר היופי והגילוי של כבוד ה' במאמרות המתגלים, הוא דייקא ע"י שאדם עובר גם זמנים של חושך והסתרה, והוא ממשיך לבקש ולחפש ולהשתוקק לגלות את כבוד ה', שע"י דייקא הכבוד שמתגלה אח"כ מאיר באור נפלא מאוד, הרבה יותר מאילו לא היה הבלבולים האלו.

(זאת התורה, וגם מאמר המתחיל: אלו המתפארו עמנו וכו', וכל מה שנאמר בדרך וכו', כגון הקשו וכו' הכל אהד, כי כל אלו המתפארים קשורים זה בזה, והם קוראים ונסתרים בדברי רבותינו, וזכונם לברכה (שבת דף עז) בתוך האגדה הפליאה מאד, מה ששאל רבי זירא את רב יהודה פד הוי בדיקא דעתיה, ואי בעי מנה פל הללי דעלמא וכו', ושאל אותו כמה שאלות, והם פליאות נשגבות מאד, כגון: מאי טעמא תורה אריכא גנובתה וכו', מאי טעמא תרגולא מדלא עינא וכו', וכל השאלות הנאמרות שם בלשם הם פליאות גדולות מאד, ושם קרמז ונסתרה כל הנ"ל. ומה שמוזכר לעיל בענין שמקנה ובידיקא דעתיה ש"ך גם כן לזה, וקרמז גם כן באגדה הנ"ל, שנאמר שם בעת שהיה בדיקא דעתיה:

גם מה שמוזכר במאמר הזה על פסוק: 'ואיה השעה לעלה', קרמז באגדה הנ"ל, שנאמר שם: 'אי בעי מנה פל הללי דעלמא' זה סוד בחינת הלל הפנוי, שהוא בביכול פנוי מאלקותו יתברך. ובאמת בודאי אי אפשר שלא יהיה שם גם כן השם יתברך, כי אם כן מהיכן יקבל חיות. אך זהו בחינת הנ"ל, שמקבל חיות מבחינת מאמר סתום, בחינת גראשית וכו'. גם מה שמוזכר לקמן בענין יראה יראה שבת, ש"ך גם כן לכאן, כי כל יראה יש לה מאמר וכו', ויש מאמר שכולל בלשם וכו' כנ"ל. גם מה שמוזכר לקמן בענין השגחה ש"ך גם כן לזה, על אגדה הנ"ל: מאי טעמא תרגולא מדלי עינא. ולא זכינו לשמע באור כל זה):

כל הללי עלמא

הנה כללות העניין שם בגמ' שרבי זירא שאל את רב יהודה על כמה וכמה דברים שיש בעולם, שנראה כאילו הם לחינם ואין בהם טעם, והוא גילה לו שבכל דבר יש סוד וטעם, וכל זה הוא בחינת המאמר סתום שמזה הוא שורש ההסתרה מה שנראה שיש דברים שלא מתגלה בהם כבוד ה', אבל ע"י האמונה שבדודאי יש בזה גילוי כבוד ה', וזכים בסוף לגלות כבוד ה' מכל דבר.

קרנא דקמצא רכיכא

ובדברי מוהרנ"ת [בהל' עירובי תחומין הלכה ו' אות ח-ט] מבאר את אחד השאלות שם, והוא מה שאמרו 'מאי טעמא קרנא דקמצא רכיכא משום דירי בחלפי ואי קשיא נדיא ומתעורא', שהכוונה שהקרן של הארבה היא רכה ולא קשה, וזה משום שדרה בין הערבות ואם היתה קשה היתה נעקרת וע"י"ז היה נסתם עיניה, ומבאר מוהרנ"ת שקמצא הכוונה לגילוי האלקות במקומות ההסתרה [שזה בחינת ארבה כמבואר בתורה סד], ועל זה שאל למה אין שם גילוי אלקות באתגליא, ועל זה השיב שכל הרחוקים שהם בחינת ערבה, עיקר הדרך שלהם להתקרב להש"ת הוא דייקא ע"י שבמקומות האלו אין גילוי אלקות, והם מתחזקים באמונה ובבקשה ובחיפוש בתוך ההסתרה, [שזה ע"י בחינת רכיכא שהוא בחינת הרפו ודעו כי אנכי ה', שזה ע"י שידוע שאינו צריך להשיב כלום על כל הבלבולים והקושיות, כי במקום הזה אין הארה של שכל ודעת, רק להמשיך להתעקש לחפש את הש"ת בלי שכל ודעת, מתוך אמונה וחיפוש וביקוש]. ודייקא ע"י"ז מכניע כל הקליפות, ומאריך שם בזה.

ה' שקודם הבריאה והאור הגנוז, וע"י שהאדם בכח הצדיקים מכוון דעתו להתבונן בתורה למצוא בה את אהבת ה' שגנוזה בה, שזה האור הגנוז, אזי יוכל האדם להתחבר לזמן בו היה במוח האב, יחד עם הש"ת ותמיד השתעשע באהבתו, ומשם יכול להמשיך לעצמו ולכל העולם השלמת החיסרון ופריעת החוב, וחיות של אהבה אין סופית של הש"ת, וכך יכול האדם להכיר את הקב"ה וטובו בזה העולם העב והמגושם, ולעשות שלום-שלום ולהשלים את החוב והחסר הנורא של העולם, מידיעת ה'מלא כל הארץ כבודו' וה'ואתה מחיה את כולם' שנזכה בכח התורה והצדיקים להזכר שאנחנו עשירים מופלגים, ולשלם את כל החובות. יקניבסקי. ישיבת אורחות תורה ב"ב.

לכבוד מערכת עלה לתרופה שלום וברכה. האדם ירד לעולם, עולם שמהותו חסרון-חיסרון בהרגשת נוכחות הבורא, לאחר שהקב"ה פינה את אורו לצדדים. תפקידו של האדם זה להתחיל להחזיר לכאן את האור שנחסר, ולהחזיר לעולם קו של המשכת חיות מהמצב של קודם הבריאה, כשהקב"ה מילא את כל החלל, ולא היה מקום לפירוד, רבינו מתאר את האור הזה בשם אהבה שבדעת, האהבה שהקב"ה אהב את ישראל קודם הבריאה, זהו השורש והחיות של כל הנבראים גם כיום, אך כדי להמשיך ממנו אור ושפע צריך יהודי בעל בחירה שמצד אחד מקושר לאהבה זו, ומאידך חי כאן בתוך העולם החסר והפנוי, אך אליה וקוץ בה, משום שאותו היהודי, עבר עליו הרבה מאוד מאז ירד משורשו זה עד שבא לעולם

טעם גן עדן

ליקוטי מוהר"ן למעשה | לקר"ת סי' י"ב ג

הכח של הציצית לשמור על קדושת האדם בכל מקום

א] בוודאי שהאמת היא שהשם יתברך נמצא בכל מקום, אך אם יאמר האדם שה' נמצא בכל מקום הרי שהוא סכנה גדולה שהרע יתגבר עליו ויפול שם עמוק יותר, כי כל החיות של הרע הוא רק כאשר נעלם שם אור ה', והחידוש של עצת 'איה מקום כבודו' הוא, שיש דרך להתחבר לכבוד ה', על ידי שידוע שיש קדושה גדולה שאי אפשר להשיגו, והידיעה הזו בעצמה מעוררת בו חיפוש, צעקה ובקשה - 'איה מקום כבודו', ואזי עצם הצעקה 'איה' כבר מכניע את הרע ומגלה שיש כבוד ה' בכל מקום, באופן שלא יהיה סכנה שיפול שם.

ב] יש זמנים או מקומות בהם נדמה לאדם ששם אי אפשר להכניס קדושה, כי כשם שאסור להכניס תפילין ושאר תשמישי קדושה לבית הכסא, כך נדמה לו שאי אפשר להידיבק בה' במקומות המתנגדים לכבוד של ה'. אך צריך לדעת שיש קדושה שהוא כעין קדושת הציצית שאותה אפשר להכניס לכל מקום, ולא רק שאפשר להכניס לכל מקום, אלא שאותו המקום מתקיים ומקבל חיותו

ג] הציצית מסובבת את האדם הלובשה ובכך זוכה לתקן את הקליפת נוגה הסובבת את האדם, שקליפה זו מעלימה את כבוד ה' על ידי שמעקמת את הלב בהרהורים, כאילו העולם ריק מכבוד ה'. והציצית יש בה קדושה גבוהה שאין רואים אותה בפירוש אבל היא מקפת את האדם במקום הנוגה, ועל ידי שמסתכלים בה יכולים להיזכר במצוות ולא לתור אחר הרהורי הלב.

ד] תיכף כשהאדם מתעורר לחפש בכל רוחות העולם 'איה' נמצא הכבוד של ה', הוא תיכף רואה ומוצא שם ציצית שאין שם קדושה מגולה, וכך הציצית מזכיר שה' נמצא עמו בזה בעצמו שחיפש, אפילו שלא מצא וגילה בפירוש כבוד ה'.

ואלה המשפטים

בפרשתנו עומדים בני ישראל סביב הר סיני, זה עתה שמעו את קול ה' בוקע מתוך להב אש, עלו ונתעלו ממדרגה למדרגה עד שפסקה זוהמתן והיו במדרגת אדם הראשון קודם החטא, והנה כעת מתחיל משה רבינו למסור להם את מצוות התורה "ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם".

הוא פותח את התורה בעבד עברי הנמכר בגניבתו, 'וכי ימכר איש את בתו לאמה', הציווי הבא הוא 'מכה איש ומת', 'וכי יזד איש על רעהו להרגו בערמה', 'מכה אביו ואמו', 'אונב איש ומכרו', וכן הלאה כל אבות נזיקין נזקי אדם ונזקי בהמה, הגנב והגזלן וכו', וכך עד סוף הפרשה בה חוזרת התורה לספר את השתלשלות סדר קבלת התורה, ואת התלהבות בני ישראל לקבל את התורה עד שהקדימו "נעשה" ל"נשמע", והשי"ת כרת עמם ברית.

ויש להבין, הכיצד מיד אחר מתן תורה, כאשר בני ישראל הגיעו למדרגות רמות ונשגבות; שמעו וראו את קול ה' במוחש, והיו פרושים מכל הבלי העולם, זה כמה ימים - האם במדרגה כזאת היו נזקקים להלכות השייכות לגנבים, או לפושעים החובלים בזולת? לכאורה לא היו צריכים אלא שילמדו אותם כיצד ממשיכים לעלות עוד מעלות רמות בעבודת ה' ובהשגת תורתו!

אולם, כך היא המידה: אחרי קבלת התורה, אחרי המדרגות המופלאות שבהן זכו - מגיעות הירידות והנפילות. לכן זה הזמן ללמד אותם דינים של אנשים הנכשלים בעבירות, ודרכי משפט למזיקים

עומק הפרשה

אבות נזיקין

וְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר תָּשִׂים לִפְנֵיהֶם:

מיד לאחר קבלת התורה, עוד לפני סיום מעמד הר סיני, ישראל דומים למלאכי השרת וככלה בתוך חופתה (שבת פח: וע"ז ה:), והנה פותחת התורה בפרשת משפטים, פרשה זו עוסקת באחד החלקים הפחות מרכזיים לכאורה בעבודת ה' - 'פרשת הכסף', ועוד בחלקיה החשובים של פרשה זו - 'דיני הנזיקין'.

מבואר בזוהר הקדוש (עיין זוהר משפטים קיח., כי תשא קצא. ועוד) ובכתבי האריז"ל (טעמי המצות ולקוטי תורה משפטים) שארבעה אבות נזיקין - השור הבור המבעה וההבער, נמשכים משרש אחיזת הדינים, והם כוחות הקליפות שגורמים את החורבן ואת ניקת הקליפות מהשכינה הק'.

רבי נתן מבאר את הענין לפי דרכו, כי הממון של ישראל אינו מטבע כסף בעלמא, אלא כלי של פרנסה שעל ידו נמשך החיים והמזון לאדם, כדי להביא אותו אל התכלית לקרב אותו להשי"ת, ובעיקר כדי לעשות תיקונים נוראים למעלה על ידי אכילתם של ישראל, ועל ידי זה חוזר ונמשך אמונה בעולם.

ולחובלים.

שכן מלאכים יש להקב"ה די והותר, אך ה' רוצה בעבודתנו-אנו; בהתחזקותנו בעבודת ה', בירידתנו ונפילתנו, ושוב התחזקות בעבודה ושוב נפילה, וכך הרבה פעמים, עד שנזכה לבוא אל התכלית בשלימות.

מהי אפוא העצה להתחזק בזמני ירידה? הצעקה והשוועה לה' יתברך.

כשהאדם רואה שמעשיו אינם עולים בקנה אחד עם התורה ועם רצונותיו וכיסופיו לה' - ירים קולו בצעקה ובתחינה: "השיבנו אבינו לתורתך, וקרבתנו מלכנו לעבודתך!" אל ישלים עם מצבו הירוד; אלא יתאנח על מכשוליו ויתחזק במה שביכולתו לעשות.

היצר רוצה להפיל את האדם ע"י שאומר לו: 'אכן זכית למדרגות נשגבות, אבל מעתה אתה צריך להיות אדם שלם בתכלית... ומאחר שבאמת עדיין אינך אוחז באמת במדרגת השלימות - אם כן מה תועלת בעבודתך המועטת? שב ואל תעשה עדיף'...

אבל האמת היא להיפך - אף על פי שאתה נופל להיכן שאתה נופל - עדיין יש לך תקווה; עדיין אתה חייב לעשות כל שביכולתך. אפילו אם נכשלת בגניבה, הרי קיבלת את התורה במעמד הר סיני - וגם לגנב יש דינים והלכות - ואף על פי שאינך יכול להגיע לכל, הרי אתה צועק אל השי"ת שירחם עליך ועל נפשך.

בזה נבין גם מדוע כתוב הענין של "נעשה ונשמע" בסוף הפרשה, ולא לפני מתן תורה או מיד אחריו. ללמדנו בא, כי כאשר האדם יתחזק בכל מצביו ומעבריו - יזכה להגיע למדרגה גבוהה זו, לומר 'נעשה ונשמע' - להקדים את ה"נעשה" ל"נשמע".

נתן עיניו בו

כמה פעמים נאמר בגמרא (ברכות נ"ח, שבת ל"ד, בבא בתרא ע"ה, סנהדרין ק) העניין שאחד מהאמוראים 'נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות'. ורביז"ל מבאר (ליקו"מ סימן צ"ח): את הלשון 'נתן עיניו בו' שהוא לא רק כמשמעו שהצדיק הסתכל על אותו אדם, אלא 'נתן עיניו בו', כלומר שהצדיק נתן את העיניים שלו לאותו אדם, שיתחיל לראות הוא בעצמו את מה שהצדיק רואה, עד היכן מגיע פגם של עבירה.

נמצא לפי פירוש זה, שעיקר הישועה שצריך האדם לפעול אצל הצדיק הוא לקבל ממנו את העיניים שלו, להתחיל להסתכל על העולם כמו שהצדיק מסתכל על העולם. כי יש חלק בלימוד שהצדיק מורה דרך לאנשיו, שמלמד מה לעשות, ויש את ההשפעה הפנימית יותר שהוא 'נותן עיניו בו' - שהתלמיד מתחיל להסתכל על החיים אחרת לגמרי, וממילא כבר יודע מה לעשות.

וכבר שמענו מעשה על אחד שעמד בציון הקדוש בבכיות ותחנונים לזכות לקבל המשקפיים של הצדיק, והיה נראה כתמוה, והסביר אחר כך, שרוצה לקבל הסתכלות מחודשת על כל העולם.

ובבחינה זו אפשר להמשיל את המחנך לתלמידיו, שמעבר לכך שצריך לחנכם ולהדריכם בדרך ישרה, יש לו לקיים לחפש איך 'לתת עיניו בתלמידיו' - לא כמו שהעולם גילים להסביר שאסור להסיר את העיניים מהתלמידים, אלא במשמעות של פירוש רביז"ל: לתת לתלמידים עיניים ישרות והסתכלות פנימית על התורה, על היהדות, על החיים ועל כל העולם.

ובמילים אחרות: יש להשקיע הרבה בדיבורי השקפה למעשה. ליישר הסתכלות על כל דבר בעולם לפי ההסתכלות של התורה והצדיקים, שעל כן נקרא בשם 'השקפה' - איך להשקיף נכון לאור התורה. וההגדרה הזו של 'נתן עיניו בו' צריך להיות נר לדגלי המחנך, איך אני נותן את עיניים אמיתיות בתוך אותו תלמיד.

ומוכן הדבר שהמלמד עצמו צריך לפשפש בעצמו ממי הוא קיבל את העיניים שלו בעצמו, שאת העיניים האלו הוא הולך לשים בתלמידיו. כי בוודאי שהדבר תלוי כמה שהמלמד עצמו מחפש לברר ולזכך את ההשקפה שלו אצל הצדיקי אמת, שהם יקיימו בו 'נתן עיניו בו'. ואין הדבר הזה בא מאלי, כי כל אדם בונה לעצמו השקפת עולם לפי הסביבה בה הוא מסתובב, והעולם מלא בדעות והשקפות פסולות וזרות, שאם אין האדם שם דגש לעצמו לשים לב ממי הוא מקבל כל השקפה בחייו, אל ידמה בעצמו שהשקפתו נקייה וזכה, מדין 'סתמא', כי העולם מוכר משקפיים במבצעים זולים, ובפרט כאשר מתחדש בעולם מאורעות, שאז כולם מלאים סקרנות איך מסתכלים ומשקיפים על עניינים אלו, ויש לחפש משקפיים מדויקות לכל דבר ולכל מאורע.

◆ בשורה טובה תדשן עצם: בימים אלו עורך הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א מסע חיזוק קצר ברחבי אמריקה החסידית. ניתן להתחבר לשיעורים (אידיש) בקו חיים טובים: 025090567. מארה"ב: 51875204007

◆ לא היה פבלשם הזה: שוב ניתן להשיג את החלקים א-ה מהביאור המיוחד "הכתר והכבוד" על תיקוני זוהר, בהוצאת מכון עוז והדר - אור לישירים, שנערך בטוב טעם ודעת על ידי המשפיע החשוב הרה"ח ר' דוד גביצמן שליט"א. להשיג בכל רשתות הספרים המובחרות.

◆ חדש על המדף: הספר היקר "אמונת חכמים" מאת החסיד הנלבב רבי שמואל העשיל פרידמאן זצ"ל, המלקט ביד אמן מספרי רבינו ז"ל ותלמידיו זיע"א במעלת עניין אמונת חכמים, ועל ההכרחיות שבה לכל החפץ להתקרב להשם יתברך באמת. כעת מופיע לראשונה בהוצאה המהודרת של קרן רבי ישראל דב אודסר זצ"ל. להשיג בכל נקודות ההפצה במרכזי חסידי ברסלב.

◆ הופיע! הספר המיוחד והמפואר 'ותקם בעוד לילה' המקיף את עניין קימת חצות, הן מדברי רבינו ז"ל ותלמידיו זיע"א, הן בענייני הלכות והליכות הנוגעים לעניין קימת חצות. להשיג בכל נקודות ההפצה במרכזי חסידי ברסלב. הפצה ראשית: 05333142026.

יורל ע"י מכוני עלה לתרופה
בכל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ל
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המערבית וסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

החיזוק השבועי

מענין קצת אנשים שמתקרבים לעבודת השם יתברך ואחר כך מתרחקין, ענה: אף על פי כן יקר אנצל השם יתברך ההתקרבות בעצמו אף לפי שעה. אף על פי שאחר כך נעשה מה שנעשה הם ושלום. ואמר: הלא על שעת מתן תורה נאמר (שיר השירים ד' ט): "לבבתי באחת מעיניו". ואיתא במדרש (שיר השירים רבה א' ה): מהו באחת מעיניו, אלא שבעין השנית כבר היו מסתכלין על העגל. נמצא שבשעת מתן תורה כבר היה דעתם לפרש חס ושלום ואף על פי כן היה יקר בעיני השם יתברך מאד ההתקרבות בעצמו, כמו שכתוב לבבתי באחת מעיניו. כי זה בעצמו יקר מאד בעיני השם יתברך:

שיחות הר"ן קב"ז

יהלום

כל תנועה ותנועה שהיא מנתקת עצמו מעט מעט מן גשמיותו ופונה להשם יתברך, היא גדולה ויקרה מאד מאד:
ליקוטי מוהר"ן תנינא, מ"ח

הלכה, מילתא דשטותא בשביל לשמח את נפשו, הנסיעה לצינו של הצדיק, ובפרט בימי ראש השנה הקדושים, ועוד שאר הנהגות. אך יש לזכור שכל העצות האלו, הם לא רק סגולות טכניות, אלא הם כלים ודרכים שעל ידם יהיה בכוחו להשיג את הדעת הנפלא שיאיר בזמן הגאולה, שנמצא בתוך הספרים של רביז"ל. ואף שיש הרבה דרגות בדרך ההליכה והחיפוש בתורת רביז"ל, אבל כל אחד יכול בפשטות לשים לב בתחילת כל תורה מליקוטי מוהר"ן ובתחילת כל הלכה מליקוטי הלכות, מהו המושג שעליה מדבר, ולנסות להתחיל לחשוב על אותו המושג, ולחיות על פיו, ורק מתוך הבנת המושג לחפש את העצות למעשה המוזכרות בהמשך התורה. אבל בעיקר לחפש את המושג עצמו, ולדוגמא בתורה א', מדבר מהחן וחשיבות של ישראל שיתעלה בזמן הגאולה, שכפי שירבה להתבונן ולהתפלל להסתכל על חן האמיתי של ישראל, הוא יקיים את שאר העצות המוזכרות במאמר, וכך יתחיל לחיות בבחינה של חיי גאולה.

חיפוש אור הדעת של הגאולה

התורות בליקוטי מוהר"ן בנויות ומיוסדות בעיקרן על עניני הגאולה ובנין בית המקדש. כל תורה ותורה מדבר איך ייראה העולם לעתיד לבוא, לא רק 'להלכתא למשיחא', אלא איך להתחיל לחיות באופן הזה כבר בגלות, בבחינת 'ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתו', כמו האשת חיל שהכינה אוכל לבוקר, וכאשר ילדיה מתעוררים בלילה רעבים, היא מגישה את האוכל שהכינה לבוקר. כמו כן כשעם ישראל מתעורר באמצע הלילה הארוך של הגלות - 'לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע דבר ה', אזי מגישים להם כבר את האוכל של זמן הגאולה (ליקו"ה"ה השכמת הבוקר ג.).

זהו הדעת הנפלאה שיש בספרי רביז"ל, שעיקרו של עצות רביז"ל הוא להאיר לאדם דעת, להתחיל לחשוב מה, ולראות את העולם בעיניים רוחניות של דביקות בה'. ואמנם יש בתורת רביז"ל עצות רבות של הנהגות למעשה, כמו קימת חצות שהוא חובה גדולה ביותר, ולקבוע התבודדות יום יום, שיעורים קבועים, לימוד

מאת הרה"ג ר' שמעון אנשין שליט"א | מוצ' בעיר בית שמש יצ"ו

הלכה פסוקה

הלכות הדלקת נרות שבת [ד]

(ד) וכמו כן יש לעשות בנרות של יום טוב. ואף שיש נהגות להדליק ביום טוב בלילה, מכל מקום לפי האמור יש להקפיד להדליק בערב יום טוב דיקא כדי שתוכל להדליק גם את החשמל.

(ה) אם הוא באופן שאי אפשר להדליק הנרות בשעה שהחשמל מקבץ ולהדליקו, כגון: ביו"ט שני או יו"ט שאחר השבת, שאור החשמל דליק מכבר או שהשעון מדליק לעתותי ערב את החשמל, אז בהכרח לסמוך על הפוסקים שפוסקים שיש איזה תועלת בהדלקת נרות אף במקום שיש אור החשמל. אז אם יש אפשרות להדליק נרות גדולות שידלקו גם לאחר שישעון שבת מכבד את החשמל, וגם שיהיו במקום שיש לאור הנרות איזה תועלת, אזי גבוי צריך לעשות כן (ולסדר שהשעון יכבה את החשמל בשעה שמדליקים הנרות, קשה להורות כן שישבו בחושך כחצי שעה. וגם סו"ס ביו"ט לא תהיה שום הנאה מהנרות).

אינם מוסיפים לא ענג ולא שמחה ולא כבוד. וכל שכן בשאר חדרי הבית, שאין יוצאים ידי חובה כלל בפה שמוסיפים כבוד.

ב. האם אפשר לצאת ידי חובת הדלקת נרות שבת באור חשמל? הרבה פוסקים סוברים שאפשר לצאת ידי חובת הדלקת נרות שבת ואף לברך על הדלקת אור חשמל. וי"א שאין יוצאים ידי חובה. וי"א כשאין אפשרות אחרת חייבים להדליק את אור החשמל, אף אין לברך על זה. ולהלכה נראה כן: לכתחלה חייבים להשתדל שלא לצאת ידי חובת הדלקת נרות שבת בחשמל, וכל שכן שלא לברך על זה. אף כאשר אי אפשר להדליק נר רגיל, פשוט גבוי שחייבים להדליק את החשמל, ואז אפשר גם לברך על זה, כיון שכן דעת הרבה פוסקים.

ג. למעשה כל אישה המדליקה נרות השבת, תעשה כן:

כלל נחוץ בהדלקת נרות תוספת אורה

במקום שיש כבר נר של שבת ורוצים להדליק נר נוסף לכבוד שבת, יוצאים ידי חובה ואפשר לברך על זה רק בשני תנאים: (א) שהנר הזה יסוף אור באופן שיש בו תוספת של שמחה וענג שבת (ב) דיקא אם מדליקים אותו במקום שאוכלים שם סעודת ליל שבת, אבל בשאר חדרי הבית, אי אפשר לברך על נר כזה למרות שמוסיף אור (לפמ"ש הרמ"א רסג ו' ומש"ב ש"ס).

הדלקת נרות שבת כשיש תאורת החשמל

א. לכאורה אין יוצאים ידי חובה ואי אפשר לברך על נרות השבת במקום שיש אור חשמל, כי הנרות אינם מוסיפים כלום, בבחינת 'שרגא בטקרא מאי מהני'. ואף אם נאמר שכל זאת מוסיפים איזה אור, מכל מקום הם רק בגדר 'תוספת אורה', וכאמור לעיל שהיתר לברך על תוספת אורה הוא מטעם שמוסיף ענג ושמחה, וכמוכין שאור הנרות אינו מוסיף שום ענג ושמחה. ואף שהנרות מועילים במדה והחשמל יכבה, מכל מקום אין בזה טעם מספיק לברך עליהם.

(א) תדליק את הנרות ואחרי זה תדליק את אור החשמל ואחר כך תברך. וכוונת הברכה גם על אור החשמל, ודומה למי שמדליקה עשר נרות שמדברת בסוף על פלם, שפלם נחשבים נרות שבת.

(ב) אם החשמל דליק כבר מקדם, תכבה אותו ותתחזר ותדליקנו (כי נר אור שלא הודלק לכבוד שבת, אינו נחשב כנר של שבת, ואם הודלק לפני זמן פלג המנחה) אפילו כשהודלק לכבוד שבת, אין יוצאים בזה.

(ג) אפשר גם לעשות להפך, דהיינו שתדליק מקדם החשמל ואחר זה תדליק את הנרות. אלא שבה נמצא שבצעת שהדליקה הנרות לא הוסיפה כלום באור וכאמור, ולכן עדיף לעשות כמו שכתבנו מקדם.

אמנם האמור בסעיף זה שיש רק בשמירת הלכות, במקום שאוכלים והנרות נמצאים על השלחן או בסמוך אליו ממש שמוסיפים איזה כבוד, אבל אם מנחים באיזה פנה שאז גבוי אינם מוסיפים כבוד וכו', או לשמירת הלכות במקום שישנים שם (וכמו שיתבאר להלן בדיון אחרון), פמעת ולא שיש לצאת ידי חובה בהדלקת נרות במקום שיש אור חשמל (וכאמור לעיל שאין מועיל תוספת אורה במקום כזה).

(ו) אף דע שכל האמור עד כאן הוא כשאור חשמל דולק בחדר זה, אבל אם רק נכנס אור מחדר אחר או מתאורת הרחוב, לקעמים יש תועלת מאור הנרות ואפשר לברך עליהם. והכל לפי הענין.